

๗. เทวทศต วตฺถ ๗๐

“อนิกฺกสาโวติ อิมํ ฌมฺมเทสนํ สตุถา เขตฺวเน วิหรนฺโต
ราชคเห เทวทศตสฺส คนฺธารกาสาวลาภํ อารพฺภ กเถสิ ฯ

เอกสฺมี หิ สมเย เทว อคฺคสาวกา ปญฺจสเต ปญฺจสเต
อตุตฺตโน ปริวเร อาทาย สตุถารํ อาปฺจุจิตฺวา เขตฺวเนโต ราชคหํ
อคมํสุ ฯ ราชคหฺวาสิโน เทวปี ตโยปี พหุปี เอกโต หุตฺวา
อาคนฺตูกทานํ อทํสุ ฯ อเถกทิวสํ อายสฺมา สาริปฺตฺโต อนฺุโมทนํ
กโรนฺุโต “อุปาสกา เอโก สยํ ทานํ เทติ, ปรี น สมาทเปติ; โส
นิพฺพตฺตนิพฺพตฺตญฺจानะ โภคสมฺปทํ ลภติ, โน ปริวารสมฺปทํ, เอโก
ปรี สมาทเปติ, สยํ น เทติ; นิพฺพตฺตนิพฺพตฺตญฺจานะ ปริวารสมฺปทํ
ลภติ, โน โภคสมฺปทํ, เอโก สยํปี น เทติ, ปรีปี น สมาทเปติ; โส
นิพฺพตฺตนิพฺพตฺตญฺจานะ กญฺชิกมตฺตํปี กุจฺฉิปฺปรี น ลภติ, อนาโถ
โหติ นิปฺปจฺจโย, เอโก สยํปี เทติ, ปรีปี สมาทเปติ; โส นิพฺพตฺต-
นิพฺพตฺตญฺจานะ อตุตฺถาวสเตปี อตุตฺถาวสทสฺเสปี อตุตฺถาวส-
สทสฺเสปี โภคสมฺปทญฺจเวย ปริวารสมฺปทญฺจ ลภตฺตีติ เอวํ ฌมฺมํ เทเสสิ
ฯ ตเมโก ปณฺฑิตปฺปรีโส สุตฺวา “อจฺฉริยา วต โภ ฌมฺมเทสนา,
สุขการณํ กถิตํ; มยา อิมาสํ ทฺวินฺนํ สมฺปตฺตํนิ นิปฺพาทนกกมฺมํ
กาตุํ วญฺญตฺตีติ จินฺเตตฺวา “ภนฺเต เสว มยํ ภิภฺขํ คณฺหเถติ
เถรํ นิมนฺเตสิ ฯ “กิตฺตเกหิ เต ภิภฺขุหิ อตุโถ อุปาสกาติ ฯ “กิตฺตกา
ปน โว ภนฺเต ปริวาราคิ ฯ “สทสฺสมตฺตา อุปาสกาติ ฯ “สพฺเพหิ
สทฺธีเยว ภิภฺขํ คณฺหเถ ภนฺเตติ ฯ เถโร อธิวาเสสิ ฯ อุปาสโก

๗. เทวทูต ๗๑

นกรวิธีย์ จรนโต “อมมตาตา มยา ภิกขุสหัสส์ นิมนตัตถ์, ตุมเห
กิตตกานัน ภิกขุณัน ภิกขัง ทาตุ สกขิสฺสธ, ตุมเห กิตตกานนฺติ
สมาทเปติ ฯ มนุสฺสา อตฺตโน อตฺตโน ปโหนกนียาเมน “มยํ ทสนนํ
ทสฺสาม, มยํ วิสฺตียา, มยํ สตฺสฺสาติ อหํสุ ฯ อุปาสโก “เตนหิ
เอกสฺมี จาเน สมากมํ กตฺวา เอกโตว ปจิสฺสาม, สพฺเพ เตลลิต-
ตณฺฑุสฺสปิพาณิตาทีนึ สมารธาติ เอกสฺมี จาเน สมาราปฺลึ ฯ
อตฺสฺส เอโก กุญฺมพิโก สตฺสฺสทฺสคฺคณนํ กนฺธารกาสาवตฺถํ ทตฺวา
“สเจ เต ทานวญฺญํ นปฺปโหติ, อิทํ วิสฺสชฺเชตฺวา, ยญฺญํ, ตํ
ปุเรยฺยาสิ; สเจ ปโหติ, ยสฺส อิจฺฉสิ; ตสฺส ภิกขุโน ทเทยฺยาสีติ
อาห ฯ ตถา ตสฺส สพฺพํ ทานวญฺญํ ปโหสิ, กิณฺจि อุนนฺนาม นาโหสิ ฯ
โส มนุสฺเส ปุจฺฉิ “อิทํ อนคฺคกาสาวํ เอเกน กุญฺมพิเกน เอวํ นาม
วตฺวา ทินนํ, ทานวญฺญํ อติเรกํ ชาตํ, กสฺสิทํ เทมาติ ฯ เอกจฺเจ
“สารีปฺตตฺตฺเถรฺสฺสาติ อหํสุ ฯ เอกจฺเจ “เถโร สสฺสปริปากสมเย
อาคฺนฺตฺวา คมนฺสีโล; เทวทูโต อมฺหากํ มงฺกลามงฺกลสฺส สหาโย
อุทกมณฺโฑ วิย นิจฺจํ ปติญฺจโธ, ตสฺส ตํ เทมาติ อหํสุ ฯ สมพฺพฺหุติ
กาย กถายปี “เทวทูตฺตสฺส ทาทพฺพนฺติ วตฺตาโร พหุตรา
อเหตุํ ฯ อถ นํ เทวทูตฺตสฺส อหํสุ ฯ โส ตํ ฉินฺทิตฺวา สิปฺพิตฺวา
รชิตฺวา นิวาเสตฺวา ปารุปีตฺวา วิจฺริติ ฯ มนุสฺสา ตํ ทิสฺวา “นยิทํ
เทวทูตฺตสฺส อนุจฺฉวิกํ; สารีปฺตตฺตฺเถรฺสฺส อนุจฺฉวิกํ; เทวทูโต
อตฺตโน อนนุจฺฉวิกํ นิวาเสตฺวา ปารุปีตฺวา วิจฺรตีติ วทีสุ ฯ
อเถโก ทิสาวาสโก ภิกขุ ราชกา สาवตฺถี คนฺตฺวา สตฺถาร

๗. เทวทูต ๗๒

วนทิตฺวา กตปฏิสนฺธารโ สตุถารา ทฺวินฺนํ อคฺคสาวกานํ ฝาสฺวิหารํ
ปฺจฉิตฺโต อาทิตฺโต ปฏฺจาย สพฺพํ ตํ ปวตฺตี อารโจะติ ฯ สตุถา
“น โข ภิกฺขุ อิทาเนว โส อตฺตโน อนนฺจจฺวิกํ วตฺถํ ชาเรติ,
ปฺพุเพปิ ชาเรติเยวาทิ วตฺวา อตีตํ อหริ;

อตีเต พาราณสียํ พุรหฺมทตฺเต รชฺชํ กาเรนฺเต, พาราณสีวาสิ
เอโก หตฺถิมารโก หตฺถิ มารตฺวา ทนฺเต จ ตเจ จ อนฺตานิ จ
ฉนมนฺสยจ อหริตฺวา วิกฺกิณฺนโต ชีวิตํ กปฺเปสิ ฯ อถกสมิ อรณฺเณ
อนกสฺหสฺสา หตฺถิ โคจฺริ คเหตุวา คจฺฉนฺตา ปจฺเจกพุทฺธเช ทิสฺวา
ตโต ปฏฺจาย คจฺฉมานา คมนาคมนกาเล ชนฺนุเกหิ นิปตฺติวา
วนทิตฺวา ปกฺกมฺนฺติ ฯ เอกทิวสํ หตฺถิมารโก ตํ กิริยํ ทิสฺวา “อหํ
อิมํ กิจฺฉนํ มารมิ, อิมํ จ คมนาคมนกาเล ปจฺเจกพุทฺธเช วนฺทนฺติ,
กิณฺนุ โข ทิสฺวา วนฺทนฺตฺติ จินฺเตนฺโต “กาสาवฺนฺติ สลฺลภฺเขตฺวา
“มยาปิ อิทานิ กาสาวํ ลทฺฐํ วฏฺฐตฺติ จินฺเตตฺวา เอกสฺส
ปจฺเจกพุทฺธสฺส ชาตฺสฺสรํ โอรุยฺห นหายนฺตฺสฺส ตีเร จปิเตสฺส กาสาเวสฺส
จิวฺริ เถเนตฺวา เตสํ หตฺถินํ คมนาคมนมคฺเค สตฺตี คเหตุวา สสี่สํ
ปารุปีตฺวา นิสีทติ ฯ หตฺถิ ตํ ทิสฺวา “ปจฺเจกพุทฺธโรติ สยฺฉาย
วนทิตฺวา ปกฺกมฺนฺติ ฯ โส เตสํ สพฺพปจฺฉโต คจฺฉนฺตํ สตฺติยา
ปหริตฺวา มารตฺวา ทนฺตาทีนํ คเหตุวา เสสํ ญฺมียํ นิขนิตฺวา คจฺฉติ ฯ
อปรภาเค โปริสฺตโต หตฺถิโยนฺยํ ปฏิสนฺธิ คเหตุวา หตฺถิเชฏฺจโก ชฺยปติ
อโหสิ ฯ ตทาปิ โส ตเถว กโรติ ฯ มหาปุริโส อตฺตโน ปริสาย
ปฺริหานี ฅตฺวา “กุหิ อิมํ หตฺถิ คตา มนฺทา ชาตฺติ ปฺจฉิตฺวา,

๗. เทวทศต วตถุ ๗๑

“น ชานาม สามิติ วุตเต, “กุหิ กจจุนตา มํ อนาปุจจา น
คมิสฺสนฺติ, ปริปฺนเถน ภวิตพฺพนฺติ จินฺเตตฺวา “เอกสฺมี จาเน
กาสาवं ปารุปีตฺวา นิสินฺนสฺส สนฺติกา ปริปฺนเถน ภวิตพฺพนฺติ
ปริสฺสกิตฺวา ตํ ปริกุคฺคหิตฺุํ สพฺเพ หตฺถิ ปุโรโต เปเสตฺวา สยํ
ปจฺจโต วิลมพฺมาโน อากจฺจติ ฯ โส เสสฺสหตฺถิสฺสุ วฺนทิตฺวา คเตสฺสุ,
มหาปุริสํ อากจฺจนฺตํ ทิสฺวา จีวรํ สํหริตฺวา สตฺตํ วิสฺสชฺชติ ฯ
มหาปุริสโ สตฺติ อุปฺภุจฺเปตฺวา อากจฺจนฺโต ปจฺจโต ปฏิกุคฺคิตฺวา
สตฺตํ วฏฺเจสิ ฯ อถ นํ “อิมินา เม หตฺถิ นาสิตาติ คณฺหิตฺุํ
ปกฺขนฺทิตฺิ ฯ อิตโร เอกํ รุกฺขํ ปุโรโต กตฺวา นิลียิตฺิ ฯ อถ นํ รุกฺขเชน
สทฺธิ โสณฺทาย ปริกุจิปิตฺวา “คเหตฺวา ภูมियํ โปเถสฺสามิติ
เตน นีหริตฺวา ทสฺสิตํ กาสาवं ทิสฺวา “สจฺหาํ อิมสฺมี ทสฺสิตฺสสามิ,
อเนกสฺสเสสฺสุ เม พุทฺธปฺปจฺเจกพุทฺธชฺชีณาสเวสฺสุ ลชฺชา นาม
ภินฺนา ภวิสฺสตีติ อธิวาเสตฺวา “ตยา เม เอตฺตกา ฉาตกา
นาสิตาติ ปุจฺจิตฺิ ฯ “อาม สามิติ ฯ “กสฺมา เอวํ ภารियํ กมฺมํ
อกาสิตฺิ ? อตฺตโน อนนฺจจฺจวิกํ วีตฺรคานํ อนนฺจจฺจวิกํ วตฺถํ ปริทฺทิตฺวา
เอวรูปํ ปापกมฺมํ กโรนฺเตน ภารियํ ตยา กตฺนฺติ ฯ เอวญฺจ ปน
วตฺวา อุตฺตรปี นิคฺคณฺหนโต

“อนิกฺกสาโว กาสาवं โย วตฺถํ ปริทฺทเสสฺสติ
อเปโต ทมสฺจฺเจน, น โส กาสาวมฺรหฺติ,
โย จ วนฺตกสฺสาวสฺส สึเลสฺสุ สฺสุมานีโต
อูเปโต ทมสฺจฺเจน, ส เว กาสาวมฺรหฺตีติ

๗. เทวทูต ๖๔

กาลิ วตุวา “อยุตุนเต กตุนติ วตุวา ตัม วิสซชเชสิ ฯ

สตถา อิมัม ชมมเทสนัม อahrtิวา “ตทา หตุถิมารโก
เทวทูโต อโหสิ, ตสส นิคคหโก หตุถินาโค อหเมวาทิ ชาตกัม
สโมชานตวา “น โข ภิกขุ อิทาเนว, ปุพเพปิ เทวทูโต อตุตโน
อนนุจจวิกัม วตุถัม ชารเสยิวาทิ วตุวา อีมา คาลา อภาสิ

“อนิกกสาโว กาสาวัม โย วตุถัม ปริทเทสุตติ
อเปโต ทมสจฺเจน, น โส กาสาวมรหติ,
โย จ วนฺตกสาวสุต สึเลสุ สฺสมาหิโต
อุเปโต ทมสจฺเจน, ส เว กาสาวมรหตีติ ฯ

ฉททนต์ชาตเคนาปี อยมตุโถ ทีเปตพุโพติ ฯ

ตตุถ “อนิกกสาโวติ: กามราคาทิหิ กสาเวหิ สกสาโว ฯ
ปริทเทสุตตีติ: นิवासนปารุปนตุถรณวเสน ปริภุญชิสฺสตีติ ฯ “ปริ-
ทหิสฺสตีติปี ปาโจ ฯ อเปโต ทมสจฺเจนาติ: อินฺทฺริยทมเนน เจว
ปรมตุถสจฺจปกฺกิเกน จ วจิสฺสจฺเจน อเปโต ฯ “วียุตฺโตติ อตุโถ ฯ
น โสติ: โส เอวรูปุ ปุคฺคโล กาสาวัม ปริทหิตุมฺ นารหติ ฯ

วนฺตกสาวสุตตีติ: จตุหิ มกฺเคหิ วนฺตกสาโว ฉทฺทิตกสาโว
ปหีนกสาโว อสฺส ฯ สึเลสุติ: จตุสุ ปาริสฺสทฺทิสึเลสุ ฯ สฺสมาหิโตติ:
สุภฺฐ สฺมาหิโต สุภฺฐ จิโต ฯ อุเปโตติ: อินฺทฺริยทมเนน เจว
วตุตปฺปการเณน จ วจิสฺสจฺเจน อุเปโต ฯ ส เวติ: โส เอวรูปุ
ปุคฺคโล ตัม กาสาววตุถัม อรหตีติ ฯ

๗. เทวทูต ๗๕

คาถาปริโยสานะ โส ทิสาวาสโก ภิกขุ โสตาปนุโน ชาโต ฯ
อณฺเณปี พหู โสตาปคฺคิผลาทินิ ปาปุณฺีสุ ฯ เทสณา มหาชนสุส
สาตฺถิกา อโหสีติ ฯ

เทวทูต ๗๕ ฯ
